

הבית והעלייה פרק עשירי בבא מציעא

קומי.

עין משפט
נר מצוה

ב א מיי פ"י מהלכות
מעשר שני ונטע רבתי
הלכה יט סמנ עשין קל
טור י"ד ס"י רלד תפשמתי
צטור ובסגמ שס ולא
מלאחין:
בא ב ג מיי פ"ד מהל'
שכנים הל' ט סמנ
עשין פב טושי"ע ח"מ ס"י
קסו סעיף א:

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה קמיה
דצבור וכו' מלכא ממנ.
ג"כ ובג"כ סוף דף י'
מבואר דהוה ע"כ ע"ש
ובג"כ דף קטו ע"כ איתא
דשמואל נקרא ק"ו וכן
בפסחים דף נד:

גליון הש"ס

רש"י ב"ר אפריון חן
שלנו. וכו' רש"י ב"ר
פ' ויחי בספקון בן פורת
יוסף. אכל המנ"ן שם כ'
דהג"ו שרשית והוא לשון
שבת וכוונתו כמו פורלא
למנו (מכונות ד' נד) ועי'
בראשית שס:

מוסף רש"י

אפריון. חן. והוא לשון
למנו (בראשית חס כב).

ו' ותניא נמי גבי פקח וממכר כה"ג. תניא גרסינן דלינה משנה
בשום מקום ולא הו' כה"ג ממנ דלפילו אמר ר"י היוזא
מן הגזע של בעל הקרקע לא יקשה כלום שהרי עומד באזוהי של בעל
הקרקע וגם יונק מן הקרקע ועוד שלא היה צדעת המוכר למכור אלא

HebrewBooks.org ©Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

זה האילן שהיה כעין שמכר אצל לא
אילן חדש שעמיד ללאות מן הגזע דלא
חשיב כאילן עלמנו הענפים המתחדשים
אלא נחשב כאילן אחר וכן ר' מאיר
אם היה אומר כאן של בעל האילן
לא היה קשה על משנתנו שכמו
שהענפים המתחדשים בכל שנה הם
של בעל האילן ה"ג היוזא מן הגזע
יהיו שלו והא' דקאמר כה"ג היינו
שמיפה ר"מ כאן כמו של בעל הקרקע
טפי מרבי יהודה כמו ב"מתי' ולהכי
לא עבדי לריכותא בצמון אלא אערלה

ואמקח וממכר ולא אמתימין:
שבור מ"בא. נראה לפרש כפי'
הקונטרס דצבור מלכא
היה צקי בהלכות כדאמרין בסוף
מסכת ע"ז (דף ע"ז): שניען הסכין עשר
פעמים בקרקע קשה כשתחך האחרון
בסכין לרבי יהודה:

הדרן עלך הבית והעלייה
וסליקא לה מסכת בבא מציעא

ואי אמר ריש לקיש הלכה כר"ש שמואל מי לא קיס צדיני למיקלסיה לר"ש עד דשמע משמיה
דריש לקיש דהלכתא כוותיה: אפריון. * חן שלנו:

הדרן עלך הבית והעלייה וסליקא לה מסכת בבא מציעא

אילן היוזא מן הגזע וכו'. בלוקה אילן אחד צמון של צבירו דק"ל
בצבא צמרא (דף פ"א). דצברי הכל לא קנה קרקע ואילן קטן היוזא (מן
הגזע או) מן השרשין לית דינא ולית דינא דקרקע גמורה היא ומן הגזע
נמי ר"מ סבר שדי נופו צמר עיקרו והתם מפרש מאי גזע ומאי

שרשין גזע כל שרואה פני חמה
דשצח נוף העליון לבעל האילן דקתני
התם הגדילו לא ישפה התם הוא
לדעתא דהכי נחמ שכל זמן שיהא
ראוי לעשות דהכי פרי יהא בקרקע ושא
ענף ופירי אצל אילן אחר העולה מן
הגזע אילנא אחרינא הוא: חייב צערלה
גרסי'. לר"מ דאילן הוא לעמנו דגזע
הסמוך לקרקע [ב] צמון שלשה בקרקע
הוא ולע"ג דלא מארעא ממנ ייק
שדי נופו צמר עיקרו: מגיע לעיקרו
ואינו מגיע לנופו. כגון שנטה נופו
למטה: קמיה דצבור מלכא. לי נראה

צבור (א) מלכא ממנ ומלך פרס היה
וצקי צדיני ואמרוה להא דר"ש דמתני'
קמיה וקלסיה ואמר אפריון נמטייה
לר"ש יקבל חן מאתנו על דבר זה. ואית
דאמרי צבור מלכא שמואל דצמנה
דוכתי קרי ליה הכי ואין מיושב זה
דמאי אמרוה אי להא דר"ש דמתני'
אטו שמואל לא הוה ידע לה למתני'

ואי להא דאפרים ספרא אטו אי לא אמר ריש לקיש הלכה כר"ש שמואל מי לא קיס צדיני למיקלסיה לר"ש עד דשמע משמיה
דריש לקיש דהלכתא כוותיה: אפריון. * חן שלנו:

(א) ג"ל ותנא והא
מוספתא דערלה ע"ש,
ג ע"י צהר"ש ובספר
ת"ח ובספר ה"י, א גי
הערך הו' ליה אפריא
לריש לקיש פ"י מחוק בלשון
פרכי ישר כמו ישר חלו
ס"א אפריא לריש לקיש
ברכה ומלשון בן פורת
כלומר יפרו וירבו חכמים
ונטוים כמות, ד) ש"ך
לעיל ק"ח: ובגי רש"ל
ה) פ"י הגון על זה המלכא
בספר החיים שמיירא אמי
הגאון מהר"ל מפר"א,
בספר ימות ח"א פ"ג,
ב) בספיקא וסוף משנת
הרמ"א ז"ל וכן בסוף ע"ש
ב"ק כבוד רמזים על
הכרת שמות הללו.

הגהות הגר"א

[א] נב' ומגיע לעיקרו
ואין מגיע לנופו תל"מ
וב"כ הרמב"ם והרא"ש
ל"ג לה וכו' דה"ג וה"ל
נקרא מגיע: [ב] רש"י
ד"ה חייב. הסמוך לקרקע
צמון כ"י. ג"כ וממלך כבוד
ראצ"ד ד' טפחים סמוך
למחנה הכי הוא של מחנה
אף לר"מ ור"ש:

אחר השלמת המסכתא יאמר זה ויועיל לזכרון בעזרת השם יתברך

הדרן עלך מסכת בבא מציעא והדרן עלן. דעתן עלך מסכת בבא מציעא ודעתך עלן. לא נתנשי מינך מסכת בבא מציעא
ולא תתנשי מינך לא בעלמא הדין ולא בעלמא דאיתי:

יאמר כן שלשה פעמים ואחר כך יאמר:

יהי רצון מלפניך יי אלהינו ואלהי אבותינו שתהא תורתך אמנותנו בעולם הזה ותהא עמנו לעולם הבא. חנינא בר פפא רמי
בר פפא נחמן בר פפא אחאי בר פפא אבא מרי בר פפא רפרם בר פפא רכיש בר פפא סורחב בר פפא אדא בר פפא דרו בר
פפא:

הערב נא יי אלהינו את דברי תורתך בפינו ובפיפיות עמך בית ישראל. ונהיה בלנו אנחנו וצאצאינו וצאצאי עמך בית ישראל
בלנו יודעי שמך ולומדי תורתך: מאובי תחבמני מצותיך כי לעולם היא לי: יהי לבי תמים בחקיקך למען לא אבוש: לעולם לא
אשפח פקודיך כי גם חייתי: ברוך אתה יי למדני חקיקך: אמן אמן סלה ועד:

מודים אנחנו לפניך יי אלהינו ואלהי אבותינו ששמת חלקנו מיושבי בית המדרש ולא שמת חלקנו מיושבי קרנות. שאנו
משכימים והם משכימים. אנו משכימים לדברי תורה והם משכימים לדברים בטלים. אנו עמלים והם עמלים. אנו עמלים
ומקבלים שחר והם עמלים ואינן מקבלים שחר. אנו רצים והם רצים. אנו רצים לחיי העולם הבא והם רצים לבאר שחת. שאמר
אתה אלהים תורידם לבאר שחת אנשי דמים ומרמה לא יחצו ימיהם ואני אבטח בה:

יהי רצון מלפניך יי אלהי בשם שעזרתני לסיים מסכת בבא מציעא בן תעזרני להתחיל מסכתות וספרים אחרים ולסייםם ללמד
וללמד לשמור ולעשות ולקיים את כל דברי תלמוד תורתך באהבה. וזכות כל התנאים ואמוראים ותלמידי חכמים יעמוד לי
ולזרעי שלא תמוש התורה מפי ומפי זרעי וזרע זרעי עד עולם. ותתקיים בי בהתהלכה תנחה אותך בשכבה תשמר עליך והקיצות
היא תשיחה. כי בי ירבו ימיה ויוסיפו לך שנות חיים: אורך ימים בימינה בשמאלה עשר וכבוד: יי עוז לעמו יתן יי יברך את עמו
בשלוש:

יתגדל ויתקדש שמה רבא. בעלמא דהוא עתיד לאתחדתא, ולאחיא מתיא, ולאסקא לחיי עלמא, ולמבנא קרתא דירושלם,
ולשכלל היכליה בגוה, ולמעקר פולחנא נוכראה מארעא, ולאכתבא פולחנא דשמיא לאתריה, וימליך קודשא בריך הוא
במלכותיה ויקריה, וינצמח פרגנה ויקרב משיחהו. בחייכון וביומיכון ובחיי דכל בית ישראל בעגלא ובזמן קריב, ואמרו אמן.
יהא שמה רבא מברך לעלם ולעלמי עלמיא. יתברך וישתבח ויתפאר ויתרומם ויתנשא ויתחדר ויתעלה ויתהלל שמה דקדשא
ברוך הוא. לעלא מן כל ברכתא ושירתא תשבחתא ונחמתא דאמירן בעלמא, ואמרו אמן: על ישראל ועל רבנן, ועל תלמידיהון
ועל כל תלמידי תלמידיהון, ועל כל מאן דעסקין באורייתא, די באתרא (קדישא) הדין ודי בכל אתר ואתר, יהא להון ולכון
שלמא רבא חנא וחסדיא ורחמי וחי אריכי ומזוני ריחי ופרקנא מן קדם אבוהון די בשמיא וארעא ואמרו אמן: יהא שלמא רבא
מן שמיא וחיים טובים עלינו ועל כל ישראל, ואמרו אמן: עושה שלום במרומו הוא ברחמינו יעשה שלום עלינו ועל כל ישראל
ואמרו אמן: